

Øst-Finnmark regionråd samlet til møte 9. og 10. februar 2016 i Kirkenes har vedtatt dette:

Øst-Finnmark Regionråd om nytt inntektssystem:

NYTT INNTEKTSSYSTEM MÅ VIDEREFØRE DIFFRENSIERTE TILSKUDD

Øst-Finnmark regionråd støtter KS Finnmark i sin vurdering om det nye kommunale inntektssystemet:

I kommuneproposisjonen for 2016 ble det varslet at regjeringen vil foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene, og at forslag til nytt inntektssystem skal presenteres i kommuneproposisjonen for 2017. Det ble understreket at denne gjennomgangen av inntektssystemet også skal sees i sammenheng med kommunereformen. KMD har nå sendt ut forslag til nytt inntektssystem på høring med frist 1. mars.

Det legges opp til flere endinger i samband med denne revisjonen. Høringsnotatet presenterer en rekke prinsipielle tilnærminger til disse, dog uten at flere av disse konkretiseres vesentlig med hensyn på effekter/konsekvenser. Dette burde i større grad vært gjort i samband med en endelig høring.

En søker nå bl.a. systemmessig å konkretisere skillet mellom "frivillige" og "ufrivillige" kostnader, slik det også ble gjort i samband med Borge-utvalget i 2006. Dette må drøftes relatert til Finnmarks spesielle geografiske og kommunikasjonsmessige forhold. Sammenlignet med landet for øvrig er det vanskelig å se for seg særlig "frivillighet" omkring kostnader ved kommunestørrelse og avstander i vårt fylke. Grunnet de store geografiske avstandene og de kommunikasjonsmessige rammebetingelsene vi har i Finnmark, vil det i begrenset grad være økonomisk gevinst å hente med omfattende kommunestruktur- endringer, da med henvisning til realiteter omkring terskeltjenester og opptaksområder. Derfor vil man også i fremtiden i stor grad måtte betrakte kommunestørrelse som en "ufrivillig" kostnad for de aller fleste Finnmarkskommunene.

Inntektssystemet til kommunene består av flere elementer; innbyggertilskudd, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. I høringsnotatet redegjøres det for konkrete forslag til endringer i kostnadsnøkkelen, og det gis en omtale av endret innretning på de regionalpolitiske tilskuddene. I tillegg drøftes forholdet mellom kommunenes skatteinntekter og inntektssystemet, uten at det i høringen foreslås konkrete endringer.

Det er lagt opp til at kostnadsnøkklene i utgiftsutjevningen skal oppdateres om lag hvert fjerde år, høringen er en oppfølging av dette.

Innføring av Sameloven i 1987 medfører betydelige dokumenterte lovpålagte merkostnader i ordinær drift for flere av Finnmarkskommunene. Disse kostnadene har ikke vært implementert i inntektssystemet til nå. I samband med revisjon av inntektssystemet bør det bestrebes en mer relevant fordeling av slike midler direkte til de berørte kommunene basert på objektive kriterier, enten innenfor inntakssystemet eller i samband med annen fordelingsmodell.

Forslaget til nytt inntektssystem synes ikke å inneholde endringer i ordningen med skjønnsmidler. Disse midlene betyr fortsatt mye for Finnmarkskommunene, og regionrådet forutsetter at slike midler videreføres i samband med nytt system – ikke minst ettersom et

stadig mer forenklet og ”objektivt” system vil medføre utfordringer for de delene av landet som skiller seg mest fra en statistisk gjennomsnitts kommune.

Det foreslås å samle de tre tilskuddene Nord-Norge- og Namndalstilskuddet, distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetilskuddet i to nye tilskudd; ett for Nord-Norge og ett for Sør-Norge. Ordningen med å innføre ett tilskudd for Nord-Norge er historisk begrunnet og strategisk. Begrunnelsen var bare dels begrunnet i utgiftskompensasjon, og det synes ikke å være vesentlige hendelser eller synlige politiske signaler som har endret på begrunnelsene bak dette tilskuddet.

Dagens satser på Nord-Norges tilskuddet er differensiert mellom de nordligste fylkene, i tillegg skilles det mellom kommuner innenfor og utenfor tiltakssonen i Troms. Departementet ønsker å videreføre hovedtrekkene i dagens Nord-Norges tilskudd, men ønsker også å endre innretningen på de regionalpolitiske tilskuddene. Det er ikke nevnt noe i høringen om endringer i de differensierte satsene.

Det er viktig at dagens ordning med differensierte satser på Nord-Norgestilskuddet må videreføres på dagens nivå i nytt inntektssystem.

Robert Jensen, styreleder
(ordfører i vardø)